

CPI DE XANCEDA – CURSO 2021/2022

Programación didáctica

Departamento de Lingua Galega e Literatura.

Materia: Segunda Lingua Estranxeira Portugués. 4º ESO

Índice

1.	Introdución e contextualización	2
2.	Estrutura e composición do departamento	3
3.	Elementos prescriptivos do currículo	4
4.	Secuenciación e temporalización dos contidos	7
5.	Concreción para cada estándar de aprendizaxe avaliable de obxectivos, contidos, temporalización, grao mínimo de consecución para superar a materia, procedementos de avaliación e competencias clave	9
6.	Metodoloxía didáctica	21
6.1	Adaptacións metodolóxicas para as distintas modalidades de ensino: presencial, non presencial e semipresencial	21
6.2	Estratexias para a adquisición dos estándares de aprendizaxe	24
6.3	Estratexias para a adquisición das competencias clave	24
6.4	Materiais e recursos didácticos	25
7.	Criterios sobre a avaliación, cualificación e promoción do alumnado	27
8.	Medidas de atención á diversidade	29
9.	Plan de recuperación de materias pendentes	29
10.	Elementos transversais	30
11.	Actividades complementarias e extraescolares	32
12.	Seguimento e avaliación da programación	32

1. Introducción e contextualización

- **Introdución**

O Consello de Europa no seu documento Marco de Referencia Europeo das Linguas considera a aprendizaxe das linguas estranxeiras como unha prioridade para os cidadáns e cidadás de Europa xa que vai favorecer a construción dunha Europa pluricultural e plurilingüe promovendo o coñecemento das diferentes linguas e culturas e, así, aumentar o respecto por estas e a interacción entre a cidadanía europea.

Deste xeito preténdese dar á aprendizaxe de linguas estranxeiras unha dimensión de contributo para a construción da identidade persoal libre e responsable do noso alumnado. Esta debe caracterizar, por outra parte, o cidadán europeo, aberto a todas as linguas e culturas, aberto aos demais, e capaz de integrar as informacións que lle chegan a través da variedade de linguas e culturas coas que entra en contacto.

Temos en conta que se trata de alumnado que nunca estudou Lingua Portuguesa, como materia do ensino regrado. Porén, non podemos atribuírlles un nivel inicial de competencia nesta lingua, pois o tronco común co galego constitúe unha base de coñecemento da mesma que nos permite partir dunhas destrezas básicas, nomeadamente no ámbito do léxico e na comprensión de textos escritos. Asemade, mediante o estudo do portugués, pretendemos que o alumnado mellore o coñecemento do galego, e que desenvolva unha maior tolerancia e unha competencia sociocultural no que se refire aos pobos que compoñen a lusofonía.

O coñecemento do portugués non só é importante para ampliar as posibilidades de acceso a novas relacións interprofesionais en Portugal, senón que tamén favorece unha mentalidade máis aberta e plural e permite comprender moito mellor as fondas raíces da nosa lingua propia. Como se recolle na LOMCE, o dominio de linguas estranxeiras posibilita comprender mellor a nosa propia lingua, implica a posibilidade de acceder a outras culturas, ao tempo que fomenta as relacións interprofesionais e o respecto por outros países, falantes e culturas. O proceso de ensinanza e aprendizaxe da lingua portuguesa contribuirá, ademais, á formación educativa do alumnado desde unha perspectiva global, favorecendo o desenvolvemento da súa personalidade.

É responsabilidade dos poderes públicos galegos a promoción do coñecemento da lingua portuguesa e das culturas lusófonas, tal como reflicte a LEI 1/2014, do 24 de marzo, para o aproveitamento da lingua portuguesa e vínculos coa lusofonía, coñecida como Lei Paz Andrade, que foi aprobada por unanimidade no Parlamento de Galicia.

- **Contextualización.**

O CPI de Xanceda está situado na localidade do mesmo nome, no concello de Mesía. Nel impártense as ensinanzas de Educación Infantil, Educación Primaria e Educación Secundaria Obrigatoria. Ao CPI de Xanceda están adscritas dúas Escolas Unitarias: Olas e Visantoña, das que o alumnado se incorpora ao centro en 3º de Primaria.

A maioría da poboación da zona está vinculada a actividades agrícolas e gandeiras. A lingua de relación entre a comunidade da zona é o galego, falado no centro por practicamente o 100% do alumnado.

Trátase dun centro cunha matrícula de 170 alumnos/as onde se imparten ensinanzas de Educación Infantil, Educación Primaria e Educación Secundaria Obrigatoria, cunha única liña por cada nivel académico.

Na etapa de secundaria o alumnado distribúese do seguinte xeito:

1º ESO : 1 grupo de 12 alumnos/as

2º ESO : 1 grupo de 11 alumnos/as

3º ESO : 1 grupo de 15 alumnos/as.

4º ESO : 1 grupo de 19 alumnos/as .

En 1º de ESO existe un agrupamento formado por 7 alumnos/as e en 2º ESO, un agrupamento con 5 alumnos/as.

A materia 2ª Lingua Estranxeira Portugués en 4º ESO cúrsana un total de 11 alumnos e alumnas de 3º ESO, que estudan esta materia por primeira vez, e 8 alumnos e alumnas en 4º de ESO, dos cales 5 xa a cursaron en 3º ESO e 3 optaron polo seu estudo no curso presente.

Como se pode ver, o número de alumnos/as por aula non é elevado, o que permite un traballo máis individualizado en calquera das destrezas, e moi especialmente no que se refire á posta en práctica das actividades de expresión oral.

O presente curso, do mesmo xeito que aconteceu no anterior, vén marcado pola anómala situación producida pola pandemia da Covid-19, cuxa evolución determinará o desenvolvemento da actividade educativa. As modificacións que sexa preciso facer a esta programación didáctica serán reflectidas nas correspondentes actas de reunión do departamento.

2. Estrutura e composición do departamento

PROFESORADO E DISTRIBUCIÓN DA DOCENCIA			
MATERIA	CURSO	Nº HORAS SEMANAIS	DOCENTE
Lingua Galega e Literatura	1º	4	Mª Jesús Mourín González.
2ª Lingua Estranxeira Francés	1º	2	
Agrupamento Lingua Castelá	1º	4	
2ª Lingua Estranxeira Francés	2º	2	

Agrupamento Lingua Castelá	2º	4	
2ª Lingua Estranxeira Francés	3º	2	
Titoría	1º	1	
Lingua Galega e Literatura	2º	3	Mª Dolores Díaz Rifón. Xefa do Departamento e coordinadora da biblioteca escolar.
Lingua Galega e Literatura	3º	3	
Lingua Galega e Literatura	4º	3	
2ª Lingua Estranxeira Portugués.	3º	2	
2ª Lingua Estranxeira Portugués.	4º	3	

3. Elementos prescriptivos do currículo

OBXECTIVOS
OBXECTIVOS DA ESO
<p>A Educación Secundaria Obrigatoria contribuirá a desenvolver nos alumnos e as alumnas as capacidades que lles permitan:</p> <p>a) Asumir responsablemente os seus deberes; coñecer e exercer os seus dereitos no respecto aos demais; practicar a tolerancia, a cooperación e a solidariedade entre as persoas e grupos; exercitarse no diálogo afianzando os dereitos humanos e a igualdade de trato e de oportunidades entre mulleres e homes, como valores comúns dunha sociedade plural, e prepararse para o exercicio da cidadanía democrática.</p> <p>b) Desenvolver e consolidar hábitos de disciplina, estudo e traballo individual e en equipo como condición necesaria para unha realización eficaz das tarefas da aprendizaxe e como medio de desenvolvemento persoal.</p> <p>c) Valorar e respectar a diferenza de sexos e a igualdade de dereitos e oportunidades entre eles. Rexeitar a discriminación das persoas por razón de sexo ou por calquera outra condición ou circunstancia persoal ou social. Rexeitar os estereotipos que supoñan discriminación entre homes e mulleres, así como calquera manifestación de violencia contra a muller.</p> <p>d) Fortalecer as súas capacidades afectivas en todos os ámbitos da personalidade e nas súas relacións cos demais, así como rexeitar a violencia, os prexuízos de calquera tipo, os comportamentos sexistas e resolver pacificamente os conflitos.</p> <p>e) Desenvolver destrezas básicas na utilización das fontes de información para, con sentido crítico, adquirir novos coñecementos. Adquirir unha preparación básica no campo das</p>

tecnoloxías, especialmente as da información e a comunicación.

f) Concibir o coñecemento científico como un saber integrado, que se estrutura en distintas disciplinas, así como coñecer e aplicar os métodos para identificar os problemas nos diversos campos do coñecemento e da experiencia.

g) Desenvolver o espírito emprendedor e a confianza en si mesmo, a participación, o sentido crítico, a iniciativa persoal e a capacidade para aprender a aprender, planificar, tomar decisións e asumir responsabilidades.

h) Comprender e expresar con corrección, oralmente e por escrito, na lingua galega e na lingua castelá, textos e mensaxes complexas, e iniciarse no coñecemento, na lectura e no estudo da literatura.

i) Comprender e expresarse nunha ou máis linguas estranxeiras de maneira apropiada.

l) Coñecer, valorar e respectar os aspectos básicos da cultura e da historia propias e das outras persoas, así como o patrimonio artístico e cultural, coñecer mulleres e homes que realizaron achegas importantes á cultura e sociedade galega ou a outras culturas do mundo.

m) Coñecer e aceptar o funcionamento do propio corpo e o dos outros, respectar as diferenzas, afianzar os hábitos de coidado e saúde corporais e incorporar a educación física e a práctica do deporte para favorecer o desenvolvemento persoal e social. Coñecer e valorar a dimensión humana da sexualidade en toda a súa diversidade. Valorar criticamente os hábitos sociais relacionados coa saúde, o consumo, o coidado dos seres vivos e o medio ambiente, contribuíndo á súa conservación e mellora.

n) Apreciar a creación artística e comprender a linguaxe das distintas manifestacións artísticas, utilizando diversos medios de expresión e representación.

ñ) Coñecer e valorar os aspectos básicos do patrimonio lingüístico, cultural, histórico e artístico de Galicia, participar na súa conservación e mellora e respectar a diversidade lingüística e cultural como dereito dos pobos e das persoas, desenvolvendo actitudes de interese e respecto cara o exercicio deste dereito.

o) Coñecer e valorar a importancia do uso do noso idioma como elemento fundamental para o mantemento da nosa identidade e como medio de relación interpersoal e expresión de riqueza cultural nun contexto plurilingüe, que nos comunica con outras linguas, en especial coas pertencentes á comunidade lusófona.

OBXECTIVOS DA ÁREA DE SEGUNDA LINGUA ESTRANXEIRA PORTUGUÉS 4º ESO

1. Comprender mensaxes orais claras e sinxelas, relativas ás situacións de comunicación máis habituais ou que conteñan información básica sobre o contorno próximo familiar e social e producidas por falantes ou por medios de reprodución e de comunicación.
2. Utilizar oralmente a lingua estranxeira co fin de satisfacer necesidades básicas de comunicación tanto en interacción reais e propias da aula, como en interaccións simuladas que reproduzan situacións reais cotiás e interaccións sociais básicas, producindo textos comprensibles e amosando interese por comprender e facerse comprender.
3. Comprender mensaxes escritas relativas a situacións habituais de comunicación expresadas en diferentes tipos de texto, identificando cunha finalidade comunicativa concreta as informacións globais e específicas que transmiten os textos.
4. Escribir textos sinxelos con cohesión e coherencia e que respecten as regras do código escrito.
5. Ler de forma comprensiva e cada vez cun maior grao de autonomía textos adecuados ás capacidades e intereses co fin de obter informacións requiridas previamente.
6. Reflexionar sobre o funcionamento do sistema lingüístico na comunicación e valoralo como elemento que facilita a aprendizaxe e mellora as producións propias.
7. Comparar distintos aspectos socioculturais característicos dos países nos que se fala a lingua estranxeira cos propios, identificando trazos básicos e evitando os estereotipos, e incidindo nos trazos característicos da cultura galega para cumprir, se é o caso, o papel de intermediario lingüístico e cultural, abordando con eficacia a resolución de malentendidos interculturais.
8. Usar estratexias de aprendizaxe xa aprendidas noutras linguas e desenvolver e ampliar outras mediante a comparación e contraste entre as diferentes linguas do currículo, aplicando a experiencia previa nesas linguas á aprendizaxe da segunda lingua estranxeira.

BLOQUES DE CONTIDOS

1. Comprensión de textos orais.
2. Produción de textos orais .
3. Comprensión de textos escritos.
4. Produción de textos escritos.
5. Coñecemento da lingua, e consciencia intercultural e plurilingüe .

4. Secuenciación e temporalización dos contidos.

Na táboa que segue inclúense os contidos correspondentes á materia de Segunda Lingua Estranxeira Portugués de 4º de ESO secuenciados e coa temporalización prevista para cada unha das unidades. Ao primeiro trimestre corresponderanlle 4 unidades e ao segundo e terceiro, 3 unidades respectivamente.

UD	DESCRIPCIÓN	MES	SESIÓNS
0	Revisão dos conteúdos trabalhados em 3º ESO.	setembro outubro	8
1	COMPETÊNCIAS DISCURSIVA/FUNCIONAL: Falar do corpo humano. Descrever estados físicos. Falar de desportos/atividades de lazer/equipamentos. Falar dos tempos livres. Dar justificações. Fazer comparações. COMPETÊNCIAS LINGUÍSTICAS: Lexical: Corpo humano. Estados físicos. Nomes de desportos e atividades de lazer. Nomes de equipamentos desportivos. Tipos de espetáculos. Gramatical: Conectores discursivos de causa. Graus dos adjetivos.	outubro	8
2	COMPETÊNCIAS DISCURSIVA/FUNCIONAL: Falar de ações passadas pontuais. Falar de ações passadas recentes. Narrar/relatar acontecimentos passados. Situar ações passadas no tempo. Relacionar momentos do passado. Redigir uma biografia. COMPETÊNCIAS LINGUÍSTICAS: Lexical: Léxico relacionado com viagens/férias. Dados biográficos. Gramatical: Pretérito perfeito simples do indicativo (verbos regulares e irregulares). Advérbios e expressões de tempo. Advérbios e locuções adverbiais de tempo (<i>já, nunca, ainda não</i>). <i>Acabar de</i> + infinitivo.	novembro	8
3	COMPETÊNCIAS DISCURSIVA/FUNCIONAL: Descrever ações habituais do passado. Relembrar épocas passadas. Comparar hábitos do passado com hábitos do presente. COMPETÊNCIAS LINGUÍSTICAS: Lexical: Hábitos do passado. Gramatical: Pretérito imperfeito do indicativo (verbos regulares e irregulares). Advérbios e expressões de tempo. Pronomes pessoais com função de complemento direto e indireto.	novembro dezembro	8
4	COMPETÊNCIAS DISCURSIVA/FUNCIONAL: Descrever/narrar situações. Retratar/caracterizar pessoas, espaços e objetos. COMPETÊNCIAS LINGUÍSTICAS: Lexical: Léxico no âmbito da narração/descrição. Gramatical: Pretérito imperfeito do indicativo – diferentes usos. <i>Estar</i> (pretérito imperfeito) + <i>a</i> + infinitivo.	xaneiro	9

5	<p>COMPETÊNCIAS DISCURSIVA/FUNCIONAL: Descrever lugares. Falar sobre viagens. Falar sobre diferentes tipos de férias. Recordar férias passadas. Expressar um desejo. Formular hipóteses / imaginar situações irreais. Escrever uma carta informal.</p> <p>COMPETÊNCIAS LINGUÍSTICAS: Lexical: Atividades / objetos de férias. Gramatical: Pretérito imperfeito de indicativo – valor condicional.</p>	febreiro	9
6	<p>COMPETÊNCIAS DISCURSIVA/FUNCIONAL: Falar e escrever sobre festivais de música. Falar sobre cantores / grupos musicais lusófonos. Falar de ações que se iniciaram / repetiram no passado mas que continuam até ao presente.</p> <p>COMPETÊNCIAS LINGUÍSTICAS: Lexical: Léxico relacionado com música. Tipos de música / instrumentos musicais. Gramatical: Partípios passados (regulares e irregulares) Pretérito perfeito composto do indicativo. Advérbios e locuções adverbiais. Pretérito perfeito simples do indicativo / pretérito perfeito composto do indicativo.</p>	marzo	9
7	<p>COMPETÊNCIAS DISCURSIVA/FUNCIONAL: Identificar programas televisivos. Ler, analisar e retirar informações de programas televisivos. Falar de uma ação passada anterior a outra também passada. Refletir sobre as vantagens e as desvantagens da televisão. Expor e argumentar uma ideia.</p> <p>COMPETÊNCIAS LINGUÍSTICAS: Lexical: Léxico relacionado com a televisão. Gramatical: Pretérito mais-que-perfeito composto do indicativo. Articuladores do discurso para estabelecer relações temporais, para expressar opinião e para exprimir conclusão.</p>	abril	8
8	<p>COMPETÊNCIAS DISCURSIVA/FUNCIONAL: Falar sobre temas relacionados com os adolescentes. Referir as palavras de outras pessoas. Usar recursos para transmitir as palavras dos outros. Transmitir mensagens / recados pessoais.</p> <p>COMPETÊNCIAS LINGUÍSTICAS: Lexical: Léxico relacionado com a imprensa escrita. Gramatical: Discurso direto e discurso indireto. Verbos introdutórios do discurso indireto.</p>	maio	8
9	<p>COMPETÊNCIAS DISCURSIVA/FUNCIONAL: Pedir e dar opiniões sobre as novas tecnologias. Falar de ações e acontecimentos futuros. Expressar a probabilidade. Dar informações com diferentes graus de probabilidade. Fazer previsões. Falar sobre ações imaginárias no futuro. Formular hipóteses sobre coisas que estão a acontecer agora. Formular hipóteses que consideramos prováveis ou possíveis. Expressar finalidade. Apresentar razões.</p> <p>COMPETÊNCIAS LINGUÍSTICAS: Lexical: Léxico relacionado com as novas tecnologias. Objetos / equipamentos relacionados com as novas tecnologias. Gramatical: Futuro imperfeito do indicativo (verbos regulares e irregulares). Advérbios e expressões adverbiais de futuro: advérbios de tempo / advérbios de dúvida / expressões de tempo. Infinitivo pessoal e infinitivo impessoal. Preposições e locuções prepositivas.</p>	maio xuño	8

5. Concreción para cada estándar de aprendizaxe avaliable de obxectivos, contidos, temporalización, grao mínimo de consecución para superar a materia, procedementos de avaliación e competencias clave.

• CONTIDOS, CRITERIOS DE AVALIACIÓN ESTÁNDARES AVALIABLES E COMPETENCIAS CLAVE.

. 4º de ESO				
Obxec	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Comp. clave
Bloque 1. Comprensión de textos orais				
.a .c .d .i	<p>B1.1. Estratexias de comprensión:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Mobilización de información previa sobre o tipo de tarefa e o tema. – Identificación do tipo textual, adaptando a comprensión a el. – Distinción de tipos de comprensión (sentido xeral, información esencial e puntos principais). – Formulación de hipóteses sobre o contido e o contexto. – Inferencia e formulación de hipóteses sobre significados a partir da comprensión de elementos significativos, lingüísticos e paralingüísticos (acenos, entoación, etc.). – Inferencia e formulación de hipóteses sobre significados a partir do coñecemento doutras linguas, e de elementos non lingüísticos (imaxes, música, etc.). – Reformulación de hipóteses a partir da comprensión de novos elementos. <p>B1.2. Tolerancia da comprensión parcial ou vaga nunha situación comunicativa.</p> <p>B1.3. Perseveranza no logro da comprensión oral, reescoitando o texto gravado ou solicitando repetición do dito.</p>	<p>B1.1. Coñecer e saber aplicar as estratexias máis adecuadas para a comprensión do sentido xeral, a información esencial, os puntos e as ideas principais, ou os detalles relevantes do texto.</p> <p>B1.2. Identificar a información esencial, os puntos principais e os detalles máis relevantes en textos orais breves e ben estruturados, transmitidos de viva voz ou por medios técnicos e articulados a velocidade lenta ou media, nun rexistro formal, informal ou neutro, e que versen sobre asuntos cotiáns en situacións habituais ou sobre temas xerais ou do propio campo de interese nos ámbitos persoal, público e educativo, sempre que as condicións acústicas non distorsionen a mensaxe e se poida volver escoitar o dito.</p> <p>B1.3. Comprender o esencial en situacións que impliquen a solicitude de información xeral (datos persoais básicos, lugares, horarios, datas, prezos, cantidades e actividades cotiás, etc.), sempre que se fale con lentitude e con claridade.</p> <p>B1.4. Comprender o esencial en conversas sinxelas, básicas e breves sobre descrições, narracións, puntos de vista e opinións relativos a temas frecuentes e de necesidade inmediata relativas ao ámbito persoal, sempre que se fale con lentitude, articulando de forma clara e comprensible, e se a</p>	<p>.SLEB1.1. Nas actividades de aula, persevera no seu proceso de comprensión, axustándoo ás necesidades da tarefa (de comprensión global, selectiva ou detallada) e mellorándoo, de ser o caso: facendo anticipacións do que segue (palabra, frase, resposta, etc.) e inferindo o que non se comprende e o que non se coñece mediante os propios coñecementos e as experiencias doutras linguas.</p>	.CCL .CAA .CSC .CCEC
			<p>.SLEB1.2. Capta os puntos principais e os detalles salientables de indicacións, anuncios, mensaxes e comunicados breves, articulados de xeito lento e claro (por exemplo, por megafonía, ou nun contestador automático), sempre que as condicións acústicas sexan boas e o son non estea distorsionado.</p>	.CCL .CAA .CSC .CCEC .CD
			<p>.SLEB1.3. Comprende, nunha conversa formal ou nunha entrevista na que participa (por exemplo, nun centro docente), preguntas sobre asuntos persoais ou educativos (datos persoais, intereses, preferencias e gustos persoais e educativos, coñecemento ou descoñecemento, etc.), así como comentarios sinxelos e predicibles relacionados con estes, sempre que poida pedir que se lle repita, aclare ou elabore algo do que se lle dixo.</p>	.CCL .CAA .CSC .CCEC .CD
			<p>.SLEB1.4. Entende información relevante do que se lle di en transaccións e xestións cotiás e estruturadas (por exemplo, en hoteis, tendas, albergues, restaurantes, espazos de lecer ou centros docentes), sempre que se fale amodo e con claridade.</p>	.CCL .CAA .CSC .CCEC
			<p>.SLEB1.5. Comprende, nunha conversa informal na que participa,</p>	.CCL

. 4º de ESO				
Obxec	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Comp. clave
		<p>persoa interlocutora está disposta a repetir ou reformular o dito.</p> <p>.B1.5. Comprender o sentido xeral e información moi relevante e sinxela de presentacións sinxelas e ben estruturadas sobre temas familiares e predicibles, previamente traballados, e de programas de televisión tales como boletíns meteorolóxicos ou informativos, sempre que as imaxes porten gran parte da mensaxe.</p>	<p>descricións, narracións, puntos de vista e opinións formulados de xeito simple sobre asuntos prácticos da vida diaria e sobre temas do seu interese, cando se lle fala con claridade, amodo e directamente, e se a persoa interlocutora está disposta a repetir ou reformular o dito.</p> <p>.SLEB1.6. Identifica a información esencial de programas de televisión e presentacións sinxelas e ben estruturadas sobre asuntos cotiáns ou do seu interese familiares e predicibles articulados con lentitude e claridade (por exemplo, noticias, documentais ou entrevistas), cando as imaxes portan gran parte da mensaxe.</p>	<p>.CAA .CSC .CCEC</p> <p>.CCL .CAA .CSC .CCEC .CD</p>
Bloque 2. Produción de textos orais				
.a .c .d .i	<p>.B2.1. Estratexias de produción:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Planificación: – Identificar o contexto, o destinatario e a finalidade da produción ou da interacción. – Adecuar o texto ao destinatario, ao contexto e á canle, escollendo os expoñentes lingüísticos necesarios para lograr a intención comunicativa. – Execución: – Concibir a mensaxe con claridade, distinguindo a súa idea ou ideas principais e a súa estrutura básica. – Activar os coñecementos previos sobre modelos e secuencias de interacción, e elementos lingüísticos previamente asimilados e memorizados. – Expresar a mensaxe con claridade e coherencia básica, estruturándoa adecuadamente e axustándose, de ser o caso, aos modelos e ás fórmulas de cada tipo de texto memorizados e traballados en clase previamente. – Reaxustar a tarefa (emprender unha versión máis modesta) ou da mensaxe (limitar o que realmente lle gustaría expresar), tras valorar as dificultades e os recursos lingüísticos dispoñibles. – Compensar as carencias lingüísticas mediante procedementos lingüísticos e paralingüísticos. – Lingüísticos: – Modificar palabras de significado parecido. 	<p>.B2.1. Pronunciar de xeito intelixible, aínda que se cometan erros de pronuncia polos que as persoas interlocutoras teñan que solicitar repeticións para entender a mensaxe.</p> <p>.B2.2. Coñecer e saber aplicar as estratexias máis adecuadas para producir textos orais monolóxicos ou dialóxicos breves e de estrutura simple e clara, utilizando, entre outros, procedementos como a adaptación da mensaxe a patróns da primeira lingua ou outras, ou o uso de elementos léxicos aproximados, se non se dispón doutros máis precisos.</p> <p>.B2.3. Intercambiar de xeito intelixible información sobre transaccións e xestións cotiás moi habituais, usando un repertorio básico de palabras e frases simples memorizadas, e facéndose comprender aínda que a persoa interlocutora necesite que se lle repita ou repetir o dito.</p> <p>.B2.4. Producir textos breves e comprensibles, tanto en conversa cara a cara como por teléfono ou por outros medios técnicos, nun rexistro neutro ou informal, cunha linguaxe sinxela.</p> <p>.B2.5. Dar, solicitar e intercambiar información sobre temas de importancia na vida cotiá e asuntos coñecidos ou de interese persoal, educativo ou ocupacional, e xustificar brevemente os motivos de determinadas accións e plans, aínda que ás veces haxa interrupcións ou vacilacións, resulten evidentes as pausas e a reformulación para organizar o discurso</p>	<p>.SLEB2.1. Fai presentacións breves e ensaiadas, seguindo un esquema lineal e estruturado, sobre aspectos concretos de temas do seu interese ou relacionados cos seus estudos, e responde a preguntas previsibles breves e sinxelas de oíntes sobre o contido destas.</p> <p>.SLEB2.2. Participa en conversas informais breves e sinxelas, cara a cara ou por teléfono, ou por outros medios técnicos, nas que establece contacto social básico, intercambia información e expresa de xeito sinxelo opinións e puntos de vista, fai invitacións e ofrecementos, pide e ofrece cousas, pide e dá indicacións ou instrucións, ou discute os pasos que hai que seguir para realizar unha actividade conxunta, facéndose comprender aínda que a persoa interlocutora necesite que se repita ou repetir o dito.</p> <p>.SLEB2.3. Desenvólvese coa debida corrección en xestións e transaccións cotiás, como son as viaxes, o aloxamento, o transporte, as compras e o lecer (horarios, datas, prezos, actividades, etc.), seguindo normas de cortesía básicas (saúdo e tratamento), facéndose comprender aínda que a persoa interlocutora necesite que se repita ou repetir o dito.</p> <p>.SLEB2.4. Desenvólvese de xeito simple pero suficiente nunha conversa formal, nunha reunión ou nunha entrevista (por exemplo, para realizar un curso de verán), achegando información relevante, expresando de xeito sinxelo as súas ideas sobre temas habituais, dando a súa opinión sobre problemas prácticos cando se lle pregunta directamente, e reaccionando de forma simple ante comentarios, sempre que poida pedir que se lle repitan os puntos clave, se o necesita.</p>	<p>.CCL .CAA .CSC .CCEC</p> <p>.CCL .CAA .CSC .CCEC .CD</p> <p>.CCL .CAA .CSC .CCEC .CD</p>

. 4º de ESO				
Obxec	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Comp. clave
	<ul style="list-style-type: none"> – Definir ou parafrasear un termo ou expresión. – Usar a lingua materna ou "estranxeirizar" palabras da lingua meta. – Pedir axuda. – Paralingüísticos: – Sinalar obxectos, usar deícticos ou realizar accións que aclaran o significado. – Usar linguaxe corporal culturalmente pertinente (xestos, expresións faciais, posturas, contacto visual ou corporal). – Usar elementos cuasiléxicos (hum, puah...) de valor comunicativo. <p>.B2.2. Actitude de respecto cara a si mesmo/a e cara ás demais persoas para comprender e facerse comprender.</p> <p>.B2.3. Rutinas ou modelos básicos de interacción segundo o tipo de situación de comunicación.</p>	e seleccionar expresións e estruturas, e a persoa interlocutora teña que solicitar ás veces que se lle repita o dito.		
Bloque 3. Comprensión de textos escritos				
.a .c .d .e .i	<p>.B3.1. Estratexias de comprensión:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Mobilización de información previa sobre o tipo de tarefa e o tema, a partir da información superficial: imaxes, organización na páxina, títulos de cabeceira, etc. – Identificación do tipo de lectura demandado pola tarefa (en superficie ou oceánica, selectiva, intensiva ou extensiva). – Distinción de tipos de comprensión necesarios para a realización da tarefa (sentido xeral, información esencial e puntos principais). – Formulación de hipóteses sobre contido e contexto. – Inferencia e formulación de hipóteses sobre significados a partir da comprensión de elementos significativos, lingüísticos e paratextuais, e do coñecemento e experiencias noutras linguas. – Reformulación de hipóteses a partir da comprensión de novos elementos. <p>.B3.2. Soletreo e asociación de grafía, pronuncia e significado a partir de modelos escritos e expresións orais coñecidas.</p>	<p>.B3.1. Utilizar estratexias de lectura (recurso ás imaxes, títulos e outras informacións visuais, e aos coñecementos previos sobre o tema ou a situación de comunicación, e aos transferidos desde as linguas que coñece), identificando a información máis importante e deducindo o significado de palabras e expresións non coñecidas.</p> <p>.B3.2. Seguir instrucións e consignas básicas sinxelas e predicibles, referidas a necesidades inmediatas, e con apoio visual.</p> <p>.B3.3. Comprender información relevante e previsible en textos descritivos ou narrativos breves, sinxelos e ben estruturados, relativos a experiencias e a coñecementos propios da súa idade e do seu nivel escolar.</p> <p>.B3.4. Identificar a información esencial, os puntos máis relevantes e detalles importantes en textos, tanto en formato impreso como en soporte dixital, breves e ben estruturados, escritos nun rexistro formal ou neutro, que traten de asuntos cotiáns, de temas de interese ou relevantes para os propios estudos e as</p>	<p>.SLEB3.1. Capta o sentido xeral e algúns detalles importantes de textos xornalísticos breves, en calquera soporte e sobre temas xerais ou do seu interese e moi coñecidos, se os números, os nomes, as ilustracións e os títulos constitúen grande parte da mensaxe.</p> <p>.SLEB3.2. Identifica, con axuda da imaxe, instrucións xerais breves e sinxelas de funcionamento e manexo de aparellos de uso cotián, así como instrucións claras para a realización de actividades e normas de seguridade básicas.</p> <p>.SLEB3.3. Comprende correspondencia persoal sinxela, en calquera formato, na que se fala de si mesmo/a; se describen persoas, obxectos, lugares e actividades; se narran acontecementos presentes, pasados e futuros, e se expresan de xeito sinxelo sentimentos, desexos e opinións sobre temas xerais, coñecidos ou do seu interese.</p> <p>.SLEB3.4. Entende o esencial de correspondencia formal na que se informa sobre asuntos do seu interese no contexto persoal ou educativo (por</p>	<p>.CCL .CAA .CSC .CCEC .CD</p> <p>.CCL .CAA .CSC .CCEC .CD</p> <p>.CCL .CAA .CSC .CCEC</p> <p>.CCL .CAA</p>

. 4º de ESO				
Obxec	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Comp. clave
		ocupacións, e que conteñan estruturas sinxelas e un léxico de uso común.	exemplo, sobre unha bolsa para realizar un curso de idiomas).	.CSC .CCEC
			.SLEB3.5. Entende información específica esencial en páxinas web e outros materiais de referencia ou consulta claramente estruturados sobre temas relativos a asuntos do seu interese, sempre que poida reler as seccións difíciles.	.CCL .CAA .CSC .CCEC .CD
Bloque 4: Producción de textos escritos				
.a .c .d .i	.B4.1. Estratexias de produción: – Planificación: – Mobilización e coordinación das propias competencias xerais e comunicativas, co fin de realizar eficazmente a tarefa (repasar o que se sabe sobre o tema, o que se pode ou se quere dicir, etc.). – Localización e uso adecuado de recursos lingüísticos ou temáticos (uso dun dicionario ou dunha gramática, obtención de axuda, etc.). – Uso de elementos coñecidos obtidos de modelos moi sinxelos de textos escritos, para elaborar os propios textos. – Execución: – Elaboración dun borrador seguindo textos modelo. – Estruturación do contido do texto. – Organización do texto en parágrafos curtos abordando en cada un unha idea principal, conformando entre todos o seu significado ou a idea global. – Expresión da mensaxe con claridade axustándose aos modelos e ás fórmulas de cada tipo de texto. – Reaxuste da tarefa (emprender unha versión máis modesta) ou da mensaxe (facen concesións no que realmente lle gustaría expresar), tras valorar as dificultades e os recursos lingüísticos dispoñibles. – Recurso aos coñecementos previos (utilizar frases feitas e locucións, do tipo "agora volvo", "botar unha man", etc.). – Revisión: – Identificación de problemas, erros e repeticións.	.B4.1. Aplicar estratexias básicas para producir textos (elección da persoa destinataria, finalidade do escrito, planificación, redacción do borrador, revisión do texto e versión final), a partir de modelos ben estruturados e traballados previamente. .B4.2. Completar documentos básicos nos que se solicite información persoal ou relativa aos seus estudos ou á súa formación. .B4.3. Escribir mensaxes sinxelas e breves con información, instrucións e indicacións moi básicas relacionadas con actividades cotiás ou do seu interese. .B4.4. Producir textos curtos a partir de modelos sinxelos e básicos, actuando como mediación lingüística, de ser o caso (adequado ao seu nivel escolar), e amosando interese pola presentación limpa e ordenada do texto. .B4.5. Escribir, en papel ou en soporte electrónico, textos breves, sinxelos e de estrutura clara sobre temas cotiás ou do propio interese, nun rexistro formal ou neutro, utilizando adecuadamente os recursos básicos de cohesión, as convencións ortográficas básicas e os signos de puntuación máis comúns, cun control razoable de expresións e estruturas sinxelas e un léxico de uso frecuente.	.SLEB4.1. Escribse correspondencia persoal breve na que se establece e mantén o contacto social (por exemplo, con amigos/as noutros países); se intercambia información; se describe en termos sinxelos sucesos importantes e experiencias persoais, de dan instrucións e se fan e aceptan ofrecementos e suxestións (por exemplo, cancelación, confirmación ou modificación dunha invitación ou duns plans) e se expresan opinións de xeito sinxelo. .SLEB4.2. Completa un cuestionario sinxelo con información persoal e relativa á súa formación, aos seus intereses ou ás súas afeccións (por exemplo, para subscribirse a unha publicación dixital). .SLEB4.3. Escribse notas e mensaxes en diferentes soportes, nos que fai comentarios moi breves ou dá instrucións e indicacións relacionadas con actividades e situacións da vida cotiá e do seu interese, respectando as convencións e as normas de cortesía máis importantes. .SLEB4.4. Escribse correspondencia formal básica e breve, dirixida a institucións públicas ou privadas ou entidades comerciais, fundamentalmente para solicitar información, respectando as convencións formais e as normas de cortesía básicas deste tipo de textos, cunha presentación limpa e ordenada.	.CCL .CAA .CSC .CCEC .CCL .CAA .CSC .CCEC .CD .CCL .CAA .CSC .CCEC .CD .CCL .CAA .CSC .CCEC .CD

. 4º de ESO				
Obxec	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Comp. clave
	<ul style="list-style-type: none"> Atención ás convencións ortográficas e aos signos de puntuación. Presentación coidada do texto (marxes, limpeza, tamaño da letra, etc.) Reescritura definitiva. 			
Bloque 5: Coñecemento da lingua, e consciencia intercultural e plurilingüe				
.a .c .d .i .o	.B5.1. Patróns sonoros, acentuais, rítmicos e de entoación básicos:	.B5.1. Discriminar patróns sonoros, acentuais, rítmicos e de entoación de uso máis común, recoñecendo os seus significados evidentes, e pronunciar e entoar de xeito claro e intelixible con razoable comprensibilidade, malia o acento estranxeiro moi evidente ou erros de pronuncia que non interrompan a comunicación, e que as persoas interlocutoras teñan que solicitar repeticións de cando en vez.	.SLEB5.1. Produce léxico e estruturas básicas intelixibles no oral e na escrita, e trazos fonéticos que distinguen fonemas (nasalización, sonorización, etc.), e utiliza con eficacia comunicativa patróns básicos de ritmo, entoación e acentuación de palabras e frases.	.CCL .CD .CAA .CCEC
	<ul style="list-style-type: none"> Sons e fonemas vocálicos. Sons e fonemas consonánticos e as súas agrupacións. Procesos fonolóxicos máis básicos. Acento fónico dos elementos léxicos illados e na oración. 			
	.B5.2. Patróns gráficos e convencións ortográficas:	.B5.2. Recoñecer e utilizar as convencións ortográficas básicas, tipográficas e de puntuación, así como abreviaturas e símbolos de uso común, e os seus significados asociados, con corrección suficiente para o seu nivel escolar.	.SLEB5.2. Utiliza adecuadamente as convencións orais e escritas básicas propias da lingua estranxeira no desenvolvemento do proceso comunicativo oral e escrito (saúdos, despedidas, fórmulas básicas de tratamento, etc.), e amosa respecto e interese polas diferenzas culturais que poidan existir.	.CCL .CAA .CSC .CCEC .CD
	<ul style="list-style-type: none"> Uso das normas básicas de ortografía da palabra. Utilización adecuada da ortografía da oración: coma, punto e coma, puntos suspensivos, parénteses e comiñas. 			
	.B5.3. Aspectos socioculturais e sociolingüísticos:	.B5.3. Utilizar para a comprensión e a produción de textos orais e escritos os coñecementos socioculturais e sociolingüísticos adquiridos relativos á vida cotiá (hábitos de estudo e de traballo, actividades de lecer, incluídas manifestacións artísticas como a música ou o cine), condicións de vida e contorno, relacións interpersoais (entre homes e mulleres, no traballo, no centro docente, nas institucións, etc.), e convencións sociais (costumes e tradicións), respectando as normas de cortesía e máis básicas nos contextos respectivos.	.SLEB5.3. Nas actividades de aula, pode explicar o proceso de produción de textos e de hipóteses de significados tomando en consideración os coñecementos e as experiencias noutras linguas.	.CCL .CAA .CSC .CCEC
	<ul style="list-style-type: none"> Recoñecemento e uso de convencións sociais básicas e normas de cortesía propias da súa idade e de rexistros informal e estándar, e da linguaxe non verbal elemental na cultura estranxeira. Achegamento a algúns aspectos culturais visibles: hábitos, horarios, actividades ou celebracións máis significativas; condicións de vida elementais (vivenda); relacións interpersoais (familiares, de amizade ou escolares), comida, lecer, deportes, comportamentos proxémicos básicos, lugares máis habituais, etc.; e a costumes, valores e actitudes moi básicos e máis evidentes sobre aspectos propios da súa idade nos países onde se fala a lingua estranxeira. Identificación dalgunhas similitudes e diferenzas elementais e máis significativas nos costumes cotiáns entre os países onde se fala a lingua estranxeira e o noso. Actitude receptiva e respectuosa cara ás persoas, os países e as comunidades lingüísticas que falan outra lingua e teñen 	<ul style="list-style-type: none"> Producir textos e inferir o significado probable de palabras ou frases que descoñece a partir das experiencias e os coñecementos transferidos desde as linguas que coñece. Participar en proxectos (elaboración de materiais multimedia, folletos, carteis, recensión de libros e películas, etc.) nos que se utilicen varias linguas, tanto 	<ul style="list-style-type: none"> SLEB5.4. Participa en proxectos (elaboración de materiais multimedia, folletos, carteis, recensión de libros e películas, obras de teatro, etc.) nos que se utilizan varias linguas e relacionados cos elementos transversais, evitando estereotipos lingüísticos ou culturais, e valora as competencias que posúe como persoa plurilingüe. SLEB5.5. Comprende e comunica o propósito solicitado na tarefa ou ligado a situacións de necesidade inmediata da aula (pedir ou dar información, agradecer, disculparse, solicitar algo, invitar, etc.) utilizando adecuadamente as estruturas sintáctico-discursivas e o léxico necesarios, propios do seu nivel escolar e traballados previamente. 	.CCL .CAA .CSC .CCEC .CD .CSIEE .CCL .CAA .CSC .CCEC

. 4º de ESO				
Obxec	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Comp. clave
	<p>unha cultura diferente á propia.</p> <p>.B5.4. Plurilingüismo:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Identificación de similitudes e diferenzas entre as linguas que coñece para mellorar a súa aprendizaxe e lograr unha competencia comunicativa integrada. – Participación en proxectos nos que se utilizan varias linguas e relacionados cos elementos transversais, evitando estereotipos lingüísticos ou culturais, e valorando positivamente as competencias que posúe como persoa plurilingüe. <p>.B5.5. Funcións comunicativas:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Iniciación e mantemento de relacións persoais e sociais básicas propias da súa idade. – Descrición de calidades físicas e abstractas moi básicas de persoas, obxectos, lugares e actividades. – Narración de acontecementos e descrición de estados e situacións presentes, e expresión moi básica de sucesos futuros. – Petición e ofrecemento de información e indicacións, e expresión moi sinxela de opinións e advertencias. – Expresión do coñecemento, o descoñecemento e a certeza. – Expresión da vontade, a intención, a orde, a autorización e a prohibición. – Expresión do interese, a aprobación, o aprecio, a satisfacción e a sorpresa, así como os seus contrarios. – Establecemento e mantemento básicos da comunicación e a organización elemental do discurso. <p>.B5.6. Léxico oral e escrito básico de uso común relativo a:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Identificación persoal elemental; vivenda, fogar e contexto; actividades básicas da vida diaria; familia e amizades; traballo, tempo libre, lecer e deporte; vacacións; saúde máis básica e coidados físicos elementais; educación e estudo; compras básicas; alimentación e restauración; transporte, tempo meteorolóxico e tecnoloxías da información e da comunicación. – Expresións fixas, enunciados fraseolóxicos moi básicos e moi habituais (saúdos, despedidas, preguntas por preferencias, expresión sinxelas de gustos) e léxico sobre temas 	<p>curriculares como outras presentes no centro docente, relacionados cos elementos transversais, evitando estereotipos lingüísticos ou culturais.</p> <p>.B5.6. Distinguir e levar a cabo as funcións demandadas polo propósito comunicativo, mediante os expoñentes básicos de devanditas funcións e os patróns discursivos de uso máis habitual, así como os seus significados asociados (por exemplo, utilizar unha estrutura interrogativa para facer unha suxestión); utilizar un repertorio léxico suficiente para comunicar no seu nivel escolar, e empregar para comunicarse mecanismos sinxelos bastante axustados ao contexto e á intención comunicativa (repetición léxica, elipse, deíxe persoal, espacial e temporal, xustaposición, e conectores e marcadores discursivos moi frecuentes), sempre que sexan traballados na clase previamente.</p>		

	. 4º de ESO			
Obxec	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Comp. clave
	relacionados con contidos moi sinxelos e predicibles doutras áreas do currículo. .B5.7. Estructuras sintáctico-discursivas propias de cada idioma.			

- **CONCRECIÓN PARA CADA ESTÁNDAR DE APRENDIZAXE AVAIIABLE DE TEMPORALIZACIÓN, GRAO MÍNIMO DE CONSECUCIÓN PARA SUPERAR A MATERIA E PROCEDEMENTOS E INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN.**

Estándar de aprendizaxe avaiable	Grao mínimo de consecución %	Temporalización	Procedementos e instrumentos de avaliación
B.1. Comprensión de textos orais			
SLEB1.1. Nas actividades de aula, persevera no seu proceso de comprensión, axustándoo ás necesidades da tarefa (de comprensión global, lectiva ou detallada) e mellorándoo, de ser o caso: saca conclusións sobre a actitude do falante e sobre o contido baseándose na entoación e na velocidade da fala; deduce intencións a partir do volume da voz do falante; fai anticipacións do que segue (palabra, frase, resposta, etc.), e infire o que non se comprende e o que non se coñece mediante os propios coñecementos e as experiencias noutras linguas.	70	Todas as unidades	Observación.
SLEB1.2. Capta os puntos principais e os detalles salientables de indicacións, anuncios, mensaxes e comunicados breves, articulados de xeito lento e claro	60	Todas as unidades	Probas obxectivas de comprensión oral.

(por exemplo, por megafonía, ou nun contestador automático), sempre que as condicións acústicas sexan boas e o son non estea distorsionado.			Observación
.SLEB1.3. Comprende, nunha conversa formal ou nunha entrevista na que participa (por exemplo, nun centro docente), preguntas sobre asuntos persoais ou educativos (datos persoais, intereses, preferencias e gustos persoais e educativos, coñecemento ou descoñecemento, etc.), así como comentarios sinxelos e predicibles relacionados con estes, sempre que poida pedir que se lle repita, aclare ou elabore algo do que se lle dixo.	70	Unidades 1, 2, 3, 8, 9	Traballo en grupo: simulación de diálogos.
.SLEB1.4. Entende información relevante do que se lle di en transaccións e xestións cotiás e estruturadas (por exemplo, en hoteis, tendas, albergues, restaurantes, espazos de lecer ou centros docentes), sempre que se fale amodo e con claridade.	60	Unidades 1, 2, 5, 6	Traballo en grupo: simulación dunha situación.
.SLEB1.5. Comprende, nunha conversa informal na que participa, descrições, narracións, puntos de vista e opinións formulados de xeito simple sobre asuntos prácticos da vida diaria e sobre temas do seu interese, cando se lle fala con claridade, amodo e directamente, e se a persoa interlocutora está disposta a repetir ou reformular o dito.	60	Todas as unidades	Traballo en grupo. Observación.
.SLEB1.6. Identifica a información esencial de programas de televisión e presentacións sinxelas e ben estruturadas sobre asuntos cotiáns ou do seu interese familiares e predicibles articulados con lentitude e claridade (por exemplo, noticias, documentais ou entrevistas), cando as imaxes portan gran parte da mensaxe.	70	Unidade 7	Traballo individual: comprensión dun texto en formato audiovisual.
B.2. Producción de textos orais			

SLEB2.1. Fai presentacións breves e ensaiadas, seguindo un esquema lineal e estruturado, sobre aspectos concretos de temas do seu interese ou relacionados cos seus estudos, e responde a preguntas previsibles breves e sinxelas de oíntes sobre o contido destas.	60	Todas as unidades	Traballo individual: exposición oral sobre un tema predefinido. Observación
SLEB2.2. Participa en conversas informais breves e sinxelas, cara a cara ou por teléfono, ou por outros medios técnicos, nas que establece contacto social básico, intercambia información e expresa de xeito sinxelo opinións e puntos de vista, fai invitacións e ofrecementos, pide e ofrece cousas, pide e dá indicacións ou instrucións, ou discute os pasos que hai que seguir para realizar unha actividade conxunta, facéndose comprender aínda que a persoa interlocutora necesite que se repita ou repetir o dito.	70	Todas as unidades	Probas obxectivas. Traballo en grupo: simulación dunha situación da vida cotiá.
SLEB2.3. Desenvólvese coa debida corrección en xestións e transaccións cotiás, como son as viaxes, o aloxamento, o transporte, as compras e o lecer (horarios, datas, prezos, actividades, etc.), a persoa interlocutora necesite que se repita ou repetir o dito.	60	Unidade 1, 2, 5, 6	Traballo en grupo Probas obxectivas
SLEB2.4. Desenvólvese de xeito simple pero suficiente nunha conversa formal, nunha reunión ou nunha entrevista (por exemplo, para realizar un curso de verán), achegando información relevante, expresando de xeito sinxelo as súas ideas sobre temas habituais, dando a súa opinión sobre problemas prácticos cando se lle pregunta directamente, e reaccionando de forma simple ante comentarios, sempre que poida pedir que se lle repitan os puntos clave, se o necesita.	50	Unidades 3, 5	Traballo en grupo: simulación dun diálogo. Probas obxectivas.
B.3. Comprensión de textos escritos			
SLEB3.1. Capta o sentido xeral e algúns detalles importantes de textos xornalísticos breves, en calquera soporte e sobre temas xerais ou do seu interese e moi coñecidos, se os números, os nomes, as ilustracións e os títulos constitúen	60	Unidade 7	Probas obxectivas. Traballo individual

grande parte da mensaxe.			
.SLEB3.2. Identifica, con axuda da imaxe, instrucións xerais breves e sinxelas de funcionamento e manexo de aparellos de uso cotián, así como instrucións claras para a realización de actividades e normas de seguridade básicas.	70	Unidade 9	Observación Traballo individual
.SLEB3.3. Comprende correspondencia persoal sinxela, en calquera formato, na que se fala de si mesmo/a; se describen persoas, obxectos, lugares e actividades; se narran acontecementos presentes, pasados e futuros, e se expresan de xeito sinxelo sentimentos, desexos e opinións sobre temas xerais, coñecidos ou do seu interese.	60	Unidades 2, 3, 4, 5, 9	Traballo individual. Traballo en grupo
.SLEB3.4. Entende o esencial de correspondencia formal na que se informa sobre asuntos do seu interese no contexto persoal ou educativo (por exemplo, sobre unha bolsa para realizar un curso de idiomas).	60	Unidade 4	Probas obxectivas
SLEB3.5. Entende información específica esencial en páxinas web e outros materiais de referencia ou consulta claramente estruturados sobre temas relativos a asuntos do seu interese, sempre que poida reler as seccións difíciles.	70	Todas as unidades	Observación Traballo en grupo
B.4. Produción de textos escritos	%		
SLEB4.1. Escribe correspondencia persoal breve na que se establece e mantén o contacto social (por exemplo, con amigos/as noutros países); se intercambia información; se describe en termos sinxelos sucesos importantes e experiencias persoais, de dan instrucións e se fan e aceptan ofrecementos e suxestións (por exemplo, cancelación, confirmación ou modificación dunha invitación ou duns plans) e se expresan opinións de xeito sinxelo.	60	Unidades 4, 5, 8, 9	Traballo individual Probas obxectivas
.SLEB4.2. Completa un cuestionario sinxelo con información persoal e relativa	70	Unidades 2, 4	Traballo individual

á súa formación, aos seus intereses ou ás súas afeccións (por exemplo, para subscribirse a unha publicación dixital).			
.SLEB4.3. Escribe notas e mensaxes en diferentes soportes, nos que fai comentarios moi breves ou dá instrucións e indicacións relacionadas con actividades e situacións da vida cotiá e do seu interese, respectando as convencións e as normas de cortesía máis importantes.	70	Unidades 2, 3, 4, 9	Proba obxectiva Traballo individual
.SLEB4.4. Escribe correspondencia formal básica e breve, dirixida a institucións públicas ou privadas ou entidades comerciais, fundamentalmente para solicitar información, respectando as convencións formais e as normas de cortesía básicas deste tipo de textos, cunha presentación limpa e ordenada	60	Unidade 9	Proba obxectiva Traballo individual
B.5. Coñecemento da lingua e consciencia intercultural plurilingüe			
.SLEB5.1. Produce léxico e estruturas básicas intelixibles no oral e na escrita, e trazos fonéticos que distinguen fonemas (nasalización, sonorización, etc.), e utiliza con eficacia comunicativa patróns básicos de ritmo, entoación e acentuación de palabras e frases.	70	Todas as unidades	Observación
.SLEB5.2. Utiliza adecuadamente as convencións orais e escritas básicas propias da lingua estranxeira no desenvolvemento do proceso comunicativo oral e escrito (saúdos, despedidas, fórmulas moi básicas de tratamento, etc.), e amosa respecto polas diferenzas culturais que poidan existir.	70	Todas as unidades	Observación Probas obxectivas
.SLEB5.3. Nas actividades de aula, pode explicar o proceso de produción de textos e de hipóteses de significados tomando en consideración os coñecementos e as experiencias noutras linguas.	60	Todas as unidades	Observación
.SLEB5.4. Participa en proxectos (elaboración de materiais multimedia,	60	Todas as unidades	Traballo en grupo

folletos, carteis, recensión de libros e películas, obras de teatro, etc.) nos que se utilizan varias linguas e relacionados cos elementos transversais, evitando estereotipos lingüísticos ou culturais, e valora as competencias que posúe como persoa plurilingüe.			
.SLEB5.5. Comprende e comunica o propósito solicitado na tarefa ou ligado a situacións de necesidade inmediata da aula (pedir ou dar información, agradecer, desculparse, solicitar algo, invitar, etc.) utilizando adecuadamente os recursos discursivos e o léxico necesarios, propios do seu nivel escolar e traballados previamente	Traballo en grupo	Observación	

6. Metodoloxía didáctica

A selección e organización dos contidos na etapa persegue que o alumnado progrese e se perfeccione de forma sistemática na súa competencia comunicativa e que, de forma simultánea, incrementa progresivamente os seus coñecementos acerca da lingua e a cultura da lusofonía.

É importante ter en conta que, a pesar de que unha parte deste alumnado vai cursar a materia por primeira vez, todas e todos posúen un nivel de coñecemento da lingua portuguesa a partir da súa condición de galegofalantes. Este feito permitiranos a posibilidade de empregar materiais que corresponderían a un nivel máis avanzado ca o inicial na aprendizaxe desta lingua.

As diversas destrezas e a súa concreción na comprensión e produción de distintos tipos e subtipos de textos secuencianse para que accedan a diferentes niveis de complexidade atendendo á madurez do alumnado. Utilizaranse frecuentemente materiais audiovisuais: filmes, vídeos musicais, noticiarios, etc., así como gravacións realizadas polo alumnado. Tamén se empregará o recurso da Internet para procurar información sobre a cultura dos países lusófonos. Para acadar un nivel de competencia aceptable na produción oral, realizaranse numerosas actividades de simulación de situacións da vida cotiá, así como exposicións planificadas sobre diferentes temas de ámbito formal ou académico. Así mesmo, tentaremos establecer contacto con alumnos e alumnas doutros centros que estuden portugués ou sexan nativos dun país de fala portuguesa e, se for posible, organizaremos actividades no centro dirixidas por persoas procedentes dalgún país lusófono.

1. o alumnado cara á lectura.

6.1. Adaptacións metodolóxicas para as distintas modalidades de ensino: presencial, non presencial e semipresencial.

No contexto sociosanitario no que se enmarca este curso escolar, debido á pandemia que estamos a sufrir, temos que prever diferentes escenarios para o desenvolvemento da actividade lectiva: o ensino presencial, se así o permiten as circunstancias sanitarias; o non presencial, no caso de que fose preciso pechar os centros de ensino, tal e como ocorreu no curso pasado; ou un modelo semipresencial, previsto para o caso de que algún alumno ou alumna de xeito individual, ou algún grupo determinado, teña que permanecer en cuarentena nos seus domicilios, xa sexa por contaxio propio da enfermidade, xa por contacto con persoas afectadas pola COVID-19.

6.1.1. Ensino presencial: aínda que poidamos manter a presencialidade durante todo o curso, a metodoloxía didáctica vaise ver notablemente condicionada polas circunstancias. O feito de que o alumnado teña que ocupar un lugar determinado na aula, gardando entre si e coa profesora unha distancia mínima de 1,5 m., e a reorganización dos diferentes espazos do centro impiden a realización de certo tipo de

actividades grupais na aula e nos espazos comúns, o que dificulta o traballo cooperativo. Así mesmo, o feito de non poder realizar actividades complementarias e extraescolares, merma de maneira significativa as posibilidades das nosas materias

Ante estas novas circunstancias, procuraremos fomentar o traballo cooperativo a través de tarefas que o alumnado poida realizar a distancia, desde os seus ordenadores, empregando fundamentalmente recursos telemáticos, que concretamos no apartado de materiais e recursos didácticos.

6.1.2. Ensino non presencial: No caso de que se suspendan totalmente as clases e teñamos que pasar a un ensino non presencial, a metodoloxía de traballo basearase en:

- Impartir clases por videoconferencia, a través da plataforma Cisco webex, a todo o grupo clase, en grupos reducidos, ou individualmente, segundo se considere máis oportuno, en función do obxectivo perseguido en cada momento.
- Utilizar a aula virtual do centro como canle de comunicación entre o alumnado e a profesora, rendibilizando e optimizando os numerosos recursos metodolóxicos que ofrece.
- Manter unha comunicación permanente co alumnado, atendendo ás súas demandas no menor tempo posible, preferentemente a través da aula virtual.
- Levar a cabo un seguimento individualizado do alumnado, a corrección das súas tarefas e a devolución das mesmas coas indicacións pertinentes, proporcionándolle a posibilidade de consultar dúbidas con respecto desas correccións, ou de calquera outro aspecto da materia.
- Fomentar o traballo cooperativo a distancia, así como a posta en común de opinións a través dos foros que ofrece a aula virtual.
- Promover entre o alumnado a alfabetización da información, o que lle permitirá discriminar, avaliar, utilizar e comunicar de forma ética a información que procure na Internet.

6.1.3. Ensino semipresencial: No caso de que un alumno ou alumna ou un grupo deba permanecer nos domicilios debido a unha corentena, ou ben a un contaxio propio, teremos que poñer en marcha os mecanismos que garantan que esa parte do alumnado recibe unha formación o máis semellante posible á do alumnado que permanece no centro. Ante esta situación, que prevemos habitual, en primeiro lugar faremos un diagnóstico individualizado de cada caso, valorando distintos parámetros:

- Antes que nada, teremos en conta as condicións de saúde do alumnado, pois non será a mesma situación a dun alumno ou alumna contaxiado de COVID-19, que a daqueles ou aquelas que

teñan que guardar corentena a causa dun contacto cunha persoa que dese positivo, ou que estea á espera dos resultados da proba pertinente.

- En segundo lugar, comprobaremos a dispoñibilidade que ese alumnado ten para poder usar un ordenador no seu domicilio durante un período de tempo amplo, que lle permita participar das sesións de clase de toda a mañá, e incluso da tarde, se se trata dun luns. Consultaremos os datos que obran na dirección do centro e outros pertinentes a través da titora ou titor do grupo e do Departamento de Orientación.
- Analizaremos as características persoais do alumnado e as súas necesidades educativas, que serán un indicador importante á hora de decidir a metodoloxía e recursos que se han de empregar, así como o seu contorno familiar ou social, na medida en que poda incidir no seguimento do curso a distancia por parte do alumnado.

Unha vez analizados e valorados estes datos, empregaremos os recursos que consideremos máis adecuados a cada caso e momento, combinando as sesións de clase en directo, a través da plataforma Cisco webex, sempre suxeita a restricións técnicas debido aos problemas de conexión, tanto no centro como nos domicilios do alumnado, con todos os demais recursos que contemplamos para o ensino non presencial.

Tanto na modalidade non presencial como na semipresencial, estableceranse mecanismos para asegurar o seguimento continuo do curso polo alumnado. A profesora levará un rexistro de todas as actividades e tarefas realizadas, así como das intervencións feitas a través da aula virtual ou nas sesións de videoconferencia.

De maneira coordinada coas titoras e titores dos grupos, establecerase contacto co alumnado que non estea a participar adecuadamente no proceso de aprendizaxe. Ademais, serán puntualmente informadas desta situación as familias, a través dos medios de contacto habituais entre estas e o centro. Se se considerase necesario, e sempre a través da titoría, solicitarase a intervención do Departamento de orientación ou da Dirección do centro, co fin de adoptar medidas que contribúan a mellorar a motivación ou as condicións de traballo do alumnado que, por algunha razón, abandone total ou parcialmente a realización das tarefas do curso.

En calquera caso, desde o departamento seguiremos con atención as instrucións que, chegado o caso de producirse unha suspensión total ou parcial da actividade presencial, se nos diten desde as autoridades educativas.

6.2. Estratexias para alcanzar os estándares de aprendizaxe.

O traballo competencial debe estar na base do ensino; a docente pasa a ser unha xestora de coñecemento e o alumnado adquire un maior grado de protagonismo. Neste proceso é necesario o adestramento individual e o traballo reflexivo de procedementos básicos da materia: a comprensión oral e lectora e a expresión oral e escrita que son, obviamente, extrapolables a outras áreas e contextos de aprendizaxes.

Nalgúns aspectos da área, fundamentalmente naqueles que perseguen as habilidades de comunicación entre iguais e o desenvolvemento da expresión e comprensión oral, o traballo en grupo colaborativo achega, ademais do adestramento de habilidades sociais básicas e o enriquecemento persoal desde a diversidade, unha plataforma inmejorable para adestrar a competencia comunicativa.

Na área de Segunda Lingua Estranxeira Portugués é indispensable a vinculación a contextos reais e a aplicación dos conceptos máis abstractos para mellorar o desenvolvemento lingüístico do alumnado. Para iso, as tarefas competenciais propostas facilitarán este aspecto e permitirán a contextualización de aprendizaxes en situacións cotiás e próximas aos alumnos e alumnas.

6.3. Estratexias para a adquisición das competencias clave.

As competencias clave están ligadas a un desempeño eficaz nun contexto determinado. As situacións de aprendizaxe deseñadas para o seu desenvolvemento deberán incorporar tarefas que contextualicen as aprendizaxes e que permitan avanzar en máis dunha competencia ao mesmo tempo. O enfoque metodolóxico deberá sustentarse nas referidas situacións de aprendizaxe, coa finalidade de que os contidos se convertan en coñecementos aplicables con eficacia. A metodoloxía será variada e adecuada ás características e aos ritmos de aprendizaxe dos alumnos e das alumnas.

MATERIA	
COMPETENCIA	CONTRIBUCIÓN DA MATERIA ÁS COMPETENCIAS CLAVE
Comunicación lingüística (CCL)	<p>As materias de lingua contribúen, sen dúbida, á competencia en comunicación lingüística, como se reflicte en todos os descritores do propio currículo. Destacamos os seguintes:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Comprender o sentido dos textos escritos e orais. • Manter unha actitude favorable cara á lectura. • Expresarse oralmente con corrección, adecuación e coherencia. • Respetar as normas de comunicación en calquera contexto: quenda de palabra, escoita atenta ao interlocutor... • Manexar elementos de comunicación non verbal, ou en diferentes rexistros nas diversas situacións comunicativas.
Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e tecnoloxía (CMCCT)	A variedade tipolóxica e temática dos textos pon en contacto a área coa relación do ser humano coa realidade, o mundo científico e o contorno ambiental.

Competencia dixital (CD)	A contribución ao desenvolvemento da competencia no tratamento da información e a competencia dixital vén dada polo manexo dos recursos TIC para a creación de distintos contextos comunicativos, uso das distintas ferramentas dixitais para manexar a información e o uso de recursos específicos de aprendizaxe da lingua: programas de software, páxinas web, dicionarios en liña, tradutores, correctores...
Aprender a aprender (CAA)	A competencia pódese desenvolver na área fomentando tarefas que permitan que o alumno ou a alumna se recoñeza a si mesmo/a como aprendiz para a mellora dos seus procesos de aprendizaxe. Neste sentido, a materia préstase especialmente a iso, xa que é unha área que favorece os procesos metacognitivos e a adquisición de estratexias e estruturas de aprendizaxe extrapolables a outras áreas e contextos.
Competencias sociais e cívicas (CSC)	A aprendizaxe dunha lingua comprende non só os aspectos lingüísticos, senón tamén as compoñentes socioculturais que subxacen no uso desa lingua. Por outra banda, a lingua é vehículo de transmisión cultural, o seu coñecemento favorece o respecto e tolerancia por outras culturas, aceptando a diversidade de valores e superando prexuízos e favorecendo actitudes socialmente positivas.
Sentido de iniciativa e espírito emprendedor (CSIEE)	O adestramento do sentido de iniciativa e espírito emprendedor favorece a autonomía do alumnado e o desenvolvemento de habilidades persoais para emprender accións innovadoras en contextos académicos que logo se poderán extrapolar a situacións vitais. No propio estudo da materia, os alumnos e as alumnas deben recoñecer os seus recursos e adquirir hábitos que lles permitan superar dificultades no traballo e na consecución de metas establecidas.
Conciencia e expresións culturais (CCEC)	A expresión lingüística e o coñecemento cultural facilitan desde a área o desenvolvemento desta competencia. A verbalización de emocións e sentimentos sobre as manifestacións literarias ou artísticas, as creacións propias ou o coñecemento do acervo cultural fan desta área unha canle perfecta para adestrar a competencia.

6.4. Materiais e recursos didácticos

Utilizárase como material de apoio para 3º de ESO o seguinte manual:

Ana María Bayan Ferreira, Helena José Bayan. *Na onda do Português*. Editorial LIDEL. ISBN: 978-972-757-809-2 (2019)

No departamento de LGL vemos o manual como un material de apoio máis, en ningún caso exclusivo para o desenvolvemento do noso labor docente; utilizaremos, pois, diversos recursos e estratexias didácticas, sempre que for tecnicamente posíbel, para facer fincapé naqueles aspectos que consideramos que non están suficientemente desenvolvidos nos manuais, ou simplemente por dispoñermos dun material máis atractivo e rendíbel.

Procurárase dinamizar o emprego da aula virtual do centro e fomentárase a utilización dos recursos existentes na biblioteca, á que se procurará que o alumnado acuda, na medida do posible, co obxectivo de que se

familiaricen con ese espazo e co manexo do material que hai depositado nela.

Nas aulas promoverase o emprego de libros de consulta e dicionarios, e tamén se lles achegarán fichas de reforzo e ampliación, así como recursos que poidan atopar na Internet, como páxinas web informativas, exercicios interactivos, vídeos, etc.

Tamén se fomentará o interese pola literatura, coa utilización de textos e obras literarias dos diferentes xéneros nas aulas e recomendacións para a lectura fóra do centro, ademais das lecturas obrigatorias establecidas para cada un dos cursos.

No contexto de excepcionalidade en que se enmarca este curso escolar, debido á pandemia da COVID-19, a utilización de calquera dos materiais existentes no centro, así como dos espazos de que dispoñemos, estará condicionada polas normas hixiénico-sanitarias que se establezan para a actividade educativa no presente curso escolar.

Nesta situación excepcional en que se desenvolverá este curso escolar, prevense diferentes escenarios para o desenvolvemento da actividade lectiva, entre os que se contempla a posibilidade de ter que levar a cabo o traballo de maneira semipresencial ou mesmo a distancia. Por esa razón, no departamento está prevista a adopción de metodoloxías compatibles con ditas situacións, para o que utilizaríamos determinadas ferramentas, como as que seguen:

- A aula virtual do centro. A través deste medio establecerase a comunicación co alumnado en todos os aspectos necesarios para desenvolver a actividade lectiva. Así, dita aula será o soporte por medio do cal se realizarán propostas e entrega de tarefas e a corrección das mesmas, consulta de dúbidas, publicación de materiais de apoio ao alumnado, como documentos, vídeos tutoriais, ligazóns á Internet, etc. Tamén se propiciará a intercomunicación entre o alumnado a través de foros e fomentarse, na medida do posible, o traballo cooperativo en grupos.
- Libro de texto do alumnado.
- Vídeos tutoriais, gravados con programas que permiten facer unha captura de pantalla de calquera material (o propio libro e texto en versión dixital ou calquera outro documento que poidamos precisar) e gravar ao mesmo tempo a voz para explicarlles as tarefas que teñen que realizar ou aclararlles conceptos. Para iso utilizaremos os programas Cam Studio e Zoom. Estes vídeos publicaremos na aula virtual, que permite ao alumnado facer consultas sobre os mesmos.
- Ligazóns a páxinas web de interese: algunhas con exercicios interactivos en que eles e elas mesmos obteñen automaticamente as correccións..
- Ligazón a ferramentas dixitais, como dicionarios, tradutores ou correctores, así como enlaces a bibliotecas que ofrezan os seus fondos para a utilización libre dos mesmos.
- Documentos elaborados pola profesora, como apuntamentos, exercicios ou solucionarios das actividades

- Programas de audio e vídeo, que empregará a profesora para a elaboración de materiais e o alumnado para a confección das súas tarefas.
- Os teléfonos móbiles do alumnado poderán ser de utilidade para realizaren gravacións ou fotografías, ou mesmo para utilizar algunhas aplicacións con carácter didáctico. En calquera caso, terase en conta a dispoñibilidade do alumnado para acceder ás ferramentas dixitais, e en ningún caso se exixirá a realización de ningunha tarefa sen termos todas as garantías de que todos e todas dispoñen do material necesario para levala a cabo.

7. Criterios sobre a avaliación, cualificación e promoción do alumnado.

Ao final de cada trimestre avaliarase o alumnado segundo os seguintes criterios:

- Traballo e participación activa nas aulas: **20 %**

Neste apartado valorarase: a disposición ao traballo, a participación e cooperación na aula, a realización de actividades voluntarias e o esforzo e interese por aprender e mellorar.

- Comprensión oral: **20%**. Avaliarase a través da observación do traballo na aula e exercicios e probas de comprensión de textos orais.
- Expresión oral: **20%**. Avaliaranse as intervencións na aula e exercicios e probas orais.
- Expresión escrita: **20%**. Avaliarase a través da observación do traballo na aula e exercicios e probas de redacción de textos escritos.
- Comprensión escrita: **20%**. Avaliarase a través da observación do traballo na aula e exercicios e probas de lectura de textos escritos.

Para que un alumno ou alumna supere a materia na súa totalidade, deberá darse algunha das seguintes circunstancias:

- a) Obter un mínimo de 14 puntos na suma das cualificacións das tres avaliacións, sempre que tiveren aprobada a terceira avaliación.
- b) Ter dúas avaliacións aprobadas (unha delas necesariamente ten que ser a terceira) e obter como mínimo 13 puntos na suma das cualificacións das tres avaliacións.

O alumnado que non se atope en ningunha destas dúas situacións poderá realizar a **proba final de recuperación no mes de xuño**. Nesta proba, dado o desenvolvemento progresivo da aprendizaxe nesta materia, deberá responder a cuestións relacionadas con todos os contidos do curso.

As alumnas e alumnos que obteñan na proba final de xuño unha cualificación inferior a 5 puntos deberán

realizar a **proba extraordinaria de setembro** para poder superar a materia. Nesta proba propóranse exercicios correspondentes aos contidos estudados nas tres avaliacións do curso. Para aprobar o exame de setembro é imprescindible obter unha cualificación mínima de 5 puntos.

Avaliación no contexto de ensino non presencial ou semipresencial.

No caso de suspensión total ou parcial do ensino presencial, a avaliación adaptárase a ese contexto. As porcentaxes que se aplicarían para cada unha das avaliacións trimestrais sería a mesma ca no ensino presencial, aínda que as probas se realizarían de diferente maneira.

Enseño semipresencial.

- Traballo e participación activa nas aulas: **20 %**. Neste apartado valoráranse, tanto o traballo realizado na aula como aquel que desenvolvan a través da aula virtual ou participación en aulas a través de videoconferencia.
- Comprensión oral: **20%**. Avaliarase a través da observación do traballo na aula e exercicios e probas de comprensión de textos orais. Cando se realicen probas faranse nas sesións presenciais.
- Expresión oral: **20%**. Avaliaranse as intervencións e probas na aula presencial, ademais de exercicios e exposicións orais enviadas a través da aula virtual.
- Expresión escrita: **20%**. Avaliarase a través da observación do traballo na aula presencial e virtual. Realizaranse probas escritas nas sesións presenciais.
- Comprensión escrita: **20%**. Avaliarase a través da observación do traballo na aula e exercicios e probas de comprensión de textos escritos. Cando se realicen probas faranse nas sesións presenciais.

Enseño non presencial.

- Traballo e participación activa nas aulas: **20 %**. Neste apartado valorárase o traballo realizado a través da aula virtual ou participación en aulas a través de videoconferencia.
- Comprensión oral: **20%**. Avaliarase a través de exercicios de comprensión de textos orais que se entregarán a través da aula virtual. Poderanse realizar probas de comprensión oral a distancia
- Expresión oral: **20%**. Avaliaranse exercicios e exposicións orais enviadas a través da aula virtual, así como a intervención en sesións de videoconferencia. Poderanse realizar probas de expresión escrita a distancia, consistentes nunha exposición oral espontánea ou planificada.
- Expresión escrita: **20%**. Avaliaranse tarefas que se enviarán a través da aula virtual. Poderanse realizar probas de expresión escrita a distancia.

- **Comprensión escrita: 20%.** Avaliarase exercicios de comprensión de textos escritos, que se enviarán a través da aula virtual. Cando se realicen probas faranse nas sesións presenciais. Poderanse realizar probas de comprensión escrita a distancia.

8. Medidas de atención á diversidade.

Cómpre destacar que no grupo que cursa 2ª Lingua Estranxeira Portugués en 4º ESO hai 8 alumnas/os que xa cursaron esta materia en 3º ESO, e 3 alumnas que o fan por primeira vez. Levarase a cabo, polo tanto, medidas de reforzo para estas alumnas, de maneira que consigan acadar os obxectivos ao mesmo nivel que o resto do grupo.

- **Avaliación inicial.**

Nas primeiras semanas do curso realizarase unha proba de avaliación inicial, para comprobar os coñecementos previos sobre a materia, onde se contemplan contidos correspondentes aos cinco bloques en que se estrutura a mesma.

1. Comprensión de textos orais.
2. Produción de textos orais.
3. Comprensión de textos escritos.
4. Comprensión de textos escritos.
5. Coñecemento da lingua e consciencia intercultural e plurilingüe.

Cos resultados desa proba, identificaremos as dificultades particulares que poida presentar algún alumno ou alumna, co fin de adaptar o deseño de estratexias á diversidade que poida existir dentro do grupo.

- **Medidas de reforzo educativo para o alumnado que non responda globalmente aos obxectivos programados.**

O alumnado que presente dificultades para acadar os obxectivos propostos para o curso será obxecto dun seguimento individualizado por parte da profesora. Para iso, deseñaranse un conxunto de actividades de reforzo sobre os contidos do currículo, xunto con outras relacionadas con técnicas de estudo, que poidan mellorar o seu desempeño no ámbito académico.

Manterase contacto permanente co Departamento de Orientación, co fin de elaborar estratexias conxuntas para implementar medidas de apoio ao alumnado que o precise.

9. Plan de recuperación de materias pendentes

No presente curso non hai ningunha alumna ou alumno que teña pendente do curso anterior esta materia.

10. Elementos transversais

COMPRENSIÓN LECTORA. EXPRESIÓN ORAL E ESCRITA

A comunicación oral e escrita están na base dos contidos desta materia. Así, trabállanse continuamente a comprensión de textos orais e escritos de diferente tipoloxía e contido. Tamén se fomenta a mellora da competencia en expresión oral e escrita, coa produción de textos de variados xéneros discursivos (diálogo, narración, exposición, argumentación, descrición) e de diferente procedencia (académicos, persoais, xornalísticos...). Procúrase, en todo momento, facilitar ao alumnado ferramentas de comunicación social, achegándolle textos e facilitándolle a elaboración doutros que poderían darse en situacións reais de comunicación.

COMUNICACIÓN AUDIOVISUAL

A comunicación audiovisual tamén formará parte das aulas. A televisión, cine, radio, Internet, son unha fonte de materiais moi importante para a adquisición de competencias en portugués, onde podemos traballar diferentes aspectos da linguaxe, tamén a linguaxe non verbal.

CONTRIBUCIÓN ÁS TECNOLOXÍAS DA INFORMACIÓN E COMUNICACIÓN

As TIC constitúen un elemento básico na aprendizaxe, como soporte de contidos e ferramentas para a elaboración de tarefas, e a súa aplicación na aula de lingua e literatura esténdese a todos os ámbitos da materia.

Levaremos a cabo actividades de busca de información, de elaboración de textos e traballo con textos dados, de interpretación segundo diversos códigos expresivos e teatro lido ou interpretado. Na súa utilización, promoverase a alfabetización mediática, informacional e dixital, co fin de que o alumnado atinxa a capacidade de discriminar, avaliar e utilizar adecuadamente a información.

Promoverase o uso da aula virtual e a plataforma Edixgal, que constituirán unhas ferramentas máis no desenvolvemento do curso e un recurso para, se for necesario, substituír total ou parcialmente o ensino presencial.

Todas as unidades didácticas propoñen actividades relacionadas coas TIC.

O alumnado dispón de ordenadores para o seu uso individual, xa que o centro está adscrito ao programa Edixgal. As aulas están dotadas dun encerado dixital e dun proxector.

En calquera caso, temos presente que non sempre é posible a utilización dos medios dixitais, xa que dependemos da eficacia das conexións á Internet, non sempre posibles, tanto no centro como nos fogares do alumnado.

CONTRIBUCIÓN AO EMPRENDIMENTO

Na materia de Segunda Lingua Estranxeira Portugués tentarase que o alumnado adquira destrezas na planificación do seu traballo. Por outra parte, e dado que nesta materia se dá prioridade ao traballo colaborativo, preténdese que o alumno ou alumna sexa capaz de organizar o traballo en grupo, e de mellorar a súa autoconfianza e o sentido da responsabilidade.

CONTRIBUCIÓN Á EDUCACIÓN CÍVICA E CONSTITUCIONAL

Na selección de textos, tanto en soporte escrito como dixital ou audiovisual, trataranse temas relacionados coa educación cívica e en valores, tales como a tolerancia, cooperación, solidariedade, igualdade de dereitos entre homes e mulleres, rexeitamento de calquera tipo de discriminación e da violencia, defensa do medio ambiente, hábitos de consumo saudábeis, etc.

CONTRIBUCIÓN AO PLAN LECTOR

Non se contempla a lectura obrigatoria dunha obra literaria en portugués, pero si se fomentará a lectura de autores e autoras de todo o ámbito da lusofonía, a través de actividades na aula e recomendacións de breves textos para ler fóra do horario lectivo.

Fomentarase o uso dos fondos contidos na biblioteca e a participación nas actividades de animación á lectura propostas desde ese espazo.

CONTRIBUCIÓN AO PLAN DE CONVIVENCIA

A través das actividades e textos propostos para o traballo, contribuirase a cumprir os obxectivos do plan de convivencia do centro. Dentro da tipoloxía textual que traballamos nas aulas, daremos importancia ao diálogo, coa produción de debates onde se respecten as opinións alleas e as quendas de intervención, cunha actitude respectuosa ante os discursos dos demais integrantes na actividade. Nos textos seleccionados para a realización de tarefas, procuraremos fomentar a tolerancia, a empatía e a non discriminación entre as persoas.

Consideramos fundamental promover o traballo colaborativo entre o alumnado, de maneira que se establezan relacións de complicitade e respecto entre os e as compoñentes dos grupos. Na constitución e labor destes grupos, prestaremos especial atención ao alumnado con dificultades de integración.

Trataremos de crear un clima de confianza, solidariedade e respecto entre o alumnado do grupo e manteremos unha vixilancia constante para detectar posibles problemas de convivencia entre os seus integrantes.

No presente curso, prestaremos especial importancia ao cumprimento das normas sanitarias establecidas para a prevención da COVID-19, entendendo isto como un acto cívico; trátase de que o alumnado asuma a necesidade de protexerse, non só en beneficio propio, senón de toda a comunidade.

11. Actividades complementarias e extraescolares

No contexto de excepcionalidade sanitaria en que se inicia este curso debido á situación de pandemia, este departamento non planificará no comezo do mesmo as actividades complementarias ou extraescolares, tal como viña facendo nos cursos anteriores á pandemia de COVID-19. As actividades que sexa posible levar a cabo iranse planificando ao longo do curso e reflectiranse nas correspondentes actas de reunión do departamento. Así mesmo, promoverase a participación do alumnado nas actividades organizadas pola Biblioteca Escolar e o EDNLG.

12. Seguimento e avaliación da programación

A comprobación da efectividade e adecuación da programación didáctica realizarase ao finalizar cada un dos trimestres, ou ben no momento no que se detecte calquera fallo ou posibilidade de mellora ao respecto durante o desenvolvemento da mesma.

A revisión e as modificacións pertinentes poñeranse na práctica o antes posible, é dicir, inmediatamente despois da detección dos fallos ou dificultades, se é posible, sempre que se trate de aspectos que sigan sendo pertinentes no resto do desenvolvemento da programación. No caso de que os fallos atinxan a aspectos que, dada a súa natureza, non poidan ser revisados ao longo do presente curso, faranse as modificacións convenientes de cara a vindeiros cursos.

En calquera caso, as modificacións máis ou menos significativas que se fagan á programación constarán no libro de actas do Departamento, así como na memoria final do Departamento de Lingua Galega e Literatura.

Mecanismo de revisión e modificación da programación didáctica	Escala			
Indicadores de logro	1	2	3	4
1.- Diseñáronse unidades didácticas ou temas a partir dos elementos do currículo?				
2.- Secuenciáronse e temporalizáronse as unidades didácticas/temas/proxectos?				
3.- O desenvolvemento da programación respondeu á secuenciación e temporalización?				
4.- Engadiuse algún contido non previsto á programación?				
5.- Foi necesario eliminar algún aspecto da programación prevista?				
6.- Secuenciáronse os estándares para cada unha das unidades/temas?				
7.- Fixouse un grao mínimo de consecución de cada estándar para superar a materia?				
8- Asignóuselle a cada estándar o peso correspondente na cualificación ?				
9.- Vinculouse cada estándar a un/varios instrumentos para a súa avaliación?				

10.- Asociáronse con cada estándar os temas transversais a desenvolver?				
11.- Fixouse a estratexia metodolóxica común para todo o departamento?				
12.- Estableceuse a secuencia habitual de traballo na aula?				
13.- Son adecuados os materiais didácticos utilizados?				
14.- As guías didácticas son adecuadas, atractivas e de fácil manipulación para o alumnado?				
15.- Deseñouse un plan de avaliación inicial fixando as consecuencias da mesma?				
16.- Elaborouse unha proba de avaliación inicial a partir dos estándares?				
17.- Fixouse un procedemento de acreditación de coñecementos previos?				
18.- Establecéronse pautas xerais para a avaliación continua: probas, exames, etc.?				
19.- Establecéronse criterios para a recuperación dun exame e dunha avaliación?				
20.- Fixáronse criterios para a avaliación final?				
21.- Establecéronse criterios para a avaliación extraordinaria?				
22.- Elaboráronse os exames tendo en conta o valor de cada estándar?				
23.- Definíronse programas de apoio, recuperación, etc. vinculados aos estándares?				
24.- Leváronse a cabo as medidas específicas de atención ao alumnado con NEE?				
25.- Leváronse a cabo as actividades complementarias e extraescolares previstas?				
26.- Informouse ao alumnado sobre criterios de avaliación, estándares e instrumentos?				
27.- Informouse ao alumnado sobre os criterios de promoción?				
28.- Seguiuse e revisouse a programación ao longo do curso?				
29.- Contribuíuse desde a materia ao plan de lectura do centro?				
30.- Usáronse as TIC no desenvolvemento da materia?				